Heimskringla

Published every Thursday by
The Viking Press Ltd., (Inc.)

Verð blaðsins í Canada og Bandar $2.00 um árið (fyrir fram borgað).
Sent til Íslands $2.50 (fyrir fram borgað).
Allar borganir sendist á skrifstofu blaðsins. Póst eða Bánka ávísanir stílist til The Viking Press Ltd.

RÖGNV. PÉTURSSON
Editor
H. B. SKAPTASON
Manager

Office:
729 Sherbrooke Street, Winnipeg
BOX 3171. Talsími Garry 4110

Hvað eru margir Íslendingar í Winnipeg?

Oft hefir að þessu verið spurt, en ekkert ábyggilegt svar fengist enn. Menn hafa verið að geta sér þess til, að hér væri þetta alt frá 5—7000 manns íslenzkt, heima fætt eða hér í landi, en á hverju þær tilgátur eru bygðar, vita menn ekki með nokkurri vissu. Umferðarmenn um bæinn, og þeir, sem bera út íslenzku blöðin, hafa sagt oss, að vera myndi um 900 íslenzk fjölskyldu heimili í bænum, og mun það vera það næsta og ábyggilegasta, sem menn hafa komist að með mannfjöldann hér. Á mörgum þessum íslenzku heimilum mun vera allmargt af lausafólki, er ekki tilheyrir fjölskyldunum. Er það sumt til heimilis hér í bæ að eins um skamman tíma, annað aftur hér heimilisfast og stundar fasta atvinnu.

Ef að þessu fólki meðtöldu væri nú gjört ráð fyrir, að jafnaðartala fólks á hverju heimili væri um 7 manns, þá ætti eftir því að vera um 6,300 Íslendinga í bænum. Vér erum nokkurnvegin vissir um, að þessi jafnaðartala á heimilunum er ekki of há, því víða munu vera fleiri en 7 til heimilis, þó aftur kunni að finnast hús, þar sem ekki eru svo margir.

Utan þessara föstu íslenzku heimila munu allmargir einhleypir menn og konur búa víðsvegar um bæinn meðal enskra. Þess utan eru nokkuð margar íslenzkar konur giftar hérlendum mönnum. Hver tala þessa fólks er, verður ekki gizkað á með neinni vissu, en trúað gætum vér, að það skifti hundruðum. Ef nú svo væri, er alls ekki ósennilegt, að tala allra Íslendinga hér í bæ, að meðtöldum þeim, sem hér eru fæddir af íslenzkum foreldrum í aðra eða báðar ættir, nái alt að 7,000 manns.

Þetta er þó að eins ágizkun, en fróðlegt hefði verið, að geta fengið að vita þetta með vissu. Vér höfum oft heyrt það sagt, að vér værum fáir og smáir. Í samanburði við aðrar þjóðir værum vér duft á metaskálinni, gætum vér því ekki búist við, að mikið tillit væri til vor tekið. Einkum hefir þetta heyrst, ef vakið hefir verið máls á því, að vér ættum einhver sérréttindi, er þingi og þjóð bæri að viðurkenna, eða borg og bæjarráði, eða skóla og skólaráði: "Þið eruð svo fáir, að í samanburði við aðra eruð þið ekki neitt". — Er ekki laust við, að sumir hverjir á meðal vor hafi þessa skoðun, eða að minsta kosti, þá ótti fyrir að svo sé. — Dregur það úr kjarki þeirra, að halda vorum málum fram af kappi, og láta ekki undan síga, hversu sem á móti er mælt. Kemur þar fram, sem annarsstaðar, þar sem óvissan er, og menn ekki vissir í sinni sök, — dregur það úr dáðum og framkvæmdum.

Einnig rýrir það ekki lítið áhrif vor, og það tillit, sem til Íslendinga ætti að vera tekið, að hérlenda þjóðin í bænum hefir þá skoðun, að vér séum ekki nema örfá hundruð, — mest eitt til tvö þúsund, og þá mest konur og börn. Að vissu leyti er sú skoðun eðlileg. Síðasta manntalið, er hér var tekið, getur þess ekki í mörgum tilfellum, hverrar þjóðar íbúar landsins eru. Allir hér fæddir eru taldir canadiskir, en þekkingin nær nú ekki lengra en það, að í huga hérlendra er canadiskur sama sem enskur. Þeir gleyma því, sem hér eru búnir að vera lengst, að hér hafa Íslendingar búið í næsthðin 40 ár, en aðrir vita það ekki, er seinna hafa komið, — og að það ætti að hafa borið þann árangur, að all-margir, sem taldir eru canadiskir menn og konur, eru af íslenzkum ættum og alveg eins íslenzkir einsog foreldrar þeirra.

Þá er og annað, sem villir hérlendum mönnum sjónir á tölu Íslendinga hér, en það eru nöfnin. Mörg nöfn Íslendinga eru litt þekkjanleg frá enskum nöfnum, og gefa því ekki til kynna þjóðernið.

Og þá er hið þriðja: En það er viljaleysi hérlendra manna enskra, að viðurkenna nokkur þjóðréttindi útlendu þjóflokkanna eða mannstyrk þeirra í landinu. Það hefir ávalt brunnið við frá fyrstu tímum, og er hvað ákveðnast nú. Hversu sem reynt er að loka augum fyrir því, þá vita það allir, að tilraunin er jöfn og stöðug sú — og tilraun sú hefir hepnast sökum vingulskapar útlendinganna, — að láta allar óenskar þjóðir hér í landi sitja yfir skörðum hlut. Baráttan mikla, sem á sér stað einmitt nú milli Frakka og enskumælandi þjóðarinnar í landinu, er þjóðernisleg, en ekki einsog látið er — trúarbragðaleg, að Frakkar eru kaþólskir. Öllum hávaða hinna Ensku er sama um alla trú. Þeir sýna það í mörgu, að þeir eru til með að hafa trú-skifti í hvert skifti, sem þeir hafa sokkaskifti, ef eitthvað er á því að græða. — Það er ekki um það, sem er bitist, heldur hvor þjóðflokkurinn skuli sitja fyrir með embættaveitingar, virðingar, hlunnindi, yfirréttindi.

Hér í bæ ráða Skotar meira, en nokkur annar þjóðflokkur, ásamt með Englendingum. Eru báðir brezkir og mæla sömu tungu, svo samlyndið er því sæmilegt. Það má telja þá Íslendinga á fingrum sér, er komist hafa hér að við skólana, þrátt fyrir góða hæfilegleika og mentun. Um önnur embætti er ekki að tala. Engir sitja nú í skólanefnd, engir í bæjarráði. Tveir Íslendingar hafa staðið í lögregluliði bæjarins, lengur en nokkrir hinna, sem nú eru þar. En yfir þá er alt af hlaupið, þegar um launahækkun eða hækkun í stöðu er að ræða.

Ekki alls fyrir löngu var hér almennur kennarafundur haldinn í bænum. Sóttu fundinn kennarar víðsvegar að um fylkið. Þar komu líka menn frá mörgum nágrannafylkjunum. Eftirtektavert við fundinn var það, að engir voru skipaðir á ræðuskrá af útlendingum hér í fylkinu, en þó var heilum degi varið til þess, að ræða um uppfræðslumál meðal útlendinga hér í landi. Þeir höfðu ekkert um það að segja, — þeir voru ekki kvaddir til þess, að bera fram sína hlið á því máli. Þeir voru ekki spurðir um það, hvaða þekkingu þeir ættu yfir að ráða, né heldur, hvaða sérfræðslu þeir hefðu notið, er til halds mætti koma þjóðfélaginu hér. Þeir voru ekki að því spurðir, hvort þeir óskuðu eftir, að börnin þeirra fengju lært móðurtungu sína, eða aðal dræ ttina úr sinni þjóðar- og menningarsögu. Í þess stað flytur maður þar erindi — Dr. Black, skólaformaður frá Regina, Sask., — um markmið skólamanna einsog það ætti að vera hér í fylkinu og annarsstaðar í Canada. Segir hann, með aumkunarverðri vanþekkingu og sjálfsþótta, að hér búi að eins ein þjóð — brezka þjóðin, — og skólarnir eigi ekki að viðurkenna tilverurétt nokkurrar tungu, nema enskunnar. Markmið þeirra sé, að skapa upp alla, sem hingað flytja, og fullkomna hið enska sköpunarverk þessarar álfu, er stjórnum landsins auðnist ekki að gjöra.

Allur þessi hugsunarháttur á ein og sömu upptök: Útlendingarnir eru svo fáir og dreifðir. Það er engin mótstaða eða réttarkrafa frá þeirra hendi.

Nú væri gaman að vita, hvort vér Íslendingar erum eins fáir og sagt er og hérlendir menn hugsa. Hvort vér erum meginið konur og börn. Það er hægt að komast að því nokkurnveginn fyrir víst, ef samtök væru til þess. Oss hefir hugkvæmst eitt ráð, er vel mætti duga, og kostaði engin útlát og afarlitla fyrirhöfn, — að taka ákveðið og ábyggilegt manntal Íslendinga hér í bænum.

Á blaðastofurnar íslenzku koma flestir, er í bænum búa, einhverntíma á árinu. Ekkert væri auðveldara, en hafa þar bók, svo þeir, sem kæmu, gætu skrifað þar í nafn sitt og heimilisfólksins. Ef menn tækju nú á sig það ómak, að koma sem flestir á hverjum degi nú um nokkurn tíma, gæti því manntali verið lokið á fáum vikum, ef aðferð þessi væri notuð. Fyrir síðari tíma gæti bók þessi verið eitthvert dýrmætasta heimildarrit íslenzkrar sögu hér vestan hafs. Þeir, sem ekki gætu komið, gætu sent nafnspjald sitt með pósti, og mætti þá færa nöfn þeirra í bókina. Til þess skráin gæti orðið sem fullkomnust, þyrfti að vera tekið fram, auk nafnsins, fæðingarstaður og ár, foreldra, nöfn, bær og sveit á Íslandi eða hér í álfu, er persónan væri frá, og hvort hún væri gift eða ógift, ekkjumaður (ekkja), mentun (alþýðuskóla eða æðri skóla) og atvinnugrein.

Til reynslu, ef nokkrar undirtektir verða í þessu máli, höfum vér hugsað oss, að byrja manntal þetta með 1. maí og hafa bók hér á skrifstofunni fyrir fólk að skrifa sig í, er hingað kemur. — Tækist manntal þetta hér í bænum, væri hægurinn hjá að gjöra slíkt hið sama út um landsbygðina, og hafa eina slíka bók á pósthúsunum íslenzku.

Þetta mál viljum vér ræða nokkuð frekar í næsta blaði. En á meðan býður Heimskringla alla Íslendinga velkomna og óskar að sem flestir vildu sinna þessu og láta skattskrifast.

Bindindismálið og Liberalar.

Frá öllum stöðum, þar sem Liberalar flytja ræður eða koma fram fyrir almenning, heyrast digurmæli um það, að ef þeir komist til valda skuli bindindinu verða borgið hér í fylkinu. Þeir ætla ekki að láta stein yfir steini standa í nokkru vínsöluhúsi. Þeir ætla að útrýma öllu áfengi, hvar sem það kann að finnast út um alt fylkið.

Svo er málað með skærum litum, hver afleiðingin verði. Það fyrsta er, að enginn drekkur, eyðir einum einasta eyri fyrir vín. Annað, allir verða alt í einu bindindismenn af beztu tegund, svo þeir taka nýfæddum börnum fram hófsemi. Hið þriðja: Þetta kemur yfir menn alt í einu, á einu augnabliki, einsog upprisan við heimsslit. Þeir deyja ekki, heldur umbreytast þeir á einu vetvangi, við þann lúðurhljóm, þegar hinn "spilti" og "svívirðilegi" Roblinflokkur er úr sögunni, — þegar þeir, "sem komnir eru úr hörmungunni miklu", eru komnir til valda. Þá verður líka þerrað hvert tár af augum þeirra, er mænt hafa eftir stjórnarstyrk, en ekki fengið hann, "því hið fyrra er farið", — þó verður það af einum, sem ekki verður þerrað hvert tár, — hann er svo voteygður, að það er lífsómögulegt.

Hið fjórða: Þá verður hvert heimili sælt í þessu fylki, engin missátt, enginn kuldi og ónot framar til, nema á veturnar, þegar ekki er hægt að hita upp húsin fyrir frosti. En svo verður frostið vægra en verið hefir, því þó sólin ekki nái til að verma, þá eru aðrar sólir, sem verma eiga upp hýbýli vor, — aftan-sólir, sem kærleiksgeisla sína breiða yfir alt áður en þær ganga undir. Þá verða öll hjón sátt og ekkert hjúskaparólán framar til. Ekkert, sem skyggir á gæfuna, því gæfuspillirinn er horfinn.

Hið fimta: Þá verða þeir ríkir, er áður voru fátækir, þó þeir vinni alls ekkert, og erviði engan dag. Því hin eina rót fátæktarinnar verður höggvin, svo ekki sprettur upp af henni tíðara. En öðrum rótum verður stungið niður og upp af þeim sprettur hinn gullni apaldur, er ber gull-eplin góðu, — fatnað og yfirskó og fæðu af öllu tagi. Menn verða ríkir þá af öllu, en mest af því, að liggja í rúminu og ferðast um á kveldin hús úr húsi, til þess að halda fyrir öðrum vöku. — Og það er hvorttveggja yndæl vinna.

Alt þetta á að gjörast með afnámi vínsölunnar — í smáskömtum. Og það afnám ætla Liberalar að gjöra komist þeir til valda.

En hvernig ætla þeir að gjöra það? Með því að láta hætta að búa vín til? Nei. — Minsta kosti láta þeir þó hætta að brugga bjór og öl hér í fylkinu, banna ölgjörð og afnema ölgjörðarhúsin? Nei, nei, ekkert svipað því. Þau mega vera hér og brugga eins mikið öl og þau vilja, og þótt þau vilji koma kút og tunnu inn á hvert heimili, er það meinlaust af Liberala hálfu. Þeir ætla þó að taka fyrir sölu öls og lagar, og taka af alla vínsölu? Langt frá, þeir vilja leyfa vínsölu fram og aftur um alt fylkið, stórsölu, — í pottum og gallónum, — ekki í dropatali, en í tunnutali, ef vill, og það má ganga inn á hvert heimili, blessað vínið, engu minna en verið hefir. Það verður að eins að vera í stórum skömtum. Liberalar eru allir "alópatar" og það er "alópatiskt-vínsölu-prinsip, sem þeir berjast fyrir. Þeir hafa þó lofað, að taka af vínsölu í hótelum, það er í stefnuskrá Norris og marg-ítrekað á öllum þeirra mótum? Ekki heldur. Ekkert þvílíkt er að finna í stefnuskrá flokksins. Þeir hafa lofast til, að veita bindindismönnum þau hlunnindi, að semja reglugjörð um útrýmingu vínborða (bars) úr hótelum, og leggja svo þá reglugjörð fyrir almenning og láta hann skera úr, hvort þetta skuli verða lögtekið eða ekki með almennri atkvæðagreiðslu. En ekki hafa þeir ennþá tekið fram, hvað stóran meirihluta þeir heimta, svo talið verði, að fólk hafi samþykt frumvarpið. En samþykki nú fólk frumvarpið, þá er eftir að semja lög um það, er lögð þurfa að vera fyrir þingið, og engin vissa eða loforð í þá átt, að það verði nokkurntíma gjört.

En setjum nú svo, að það yrði gjört alt saman, þá er hugmyndin ekki samt sem áður sú, að afnema vínsöluleyfi hótelanna. Þeim verður að eins fyrirboðið, að selja áfengi við borð (bar) einsog nú er, en þau mega veita það gestum sínum við máltíðar, bera það fyrir menn í kaffistofunni, í reykingarstofunni, flytja það upp til herbergja gestanna, — ausa því út á hvern þann hátt sem vill. Fyrirkomulagið á að verða það sama og tíðkast í Evrópu. En fáir, sem fylgst hafa með skýrslum um áfengisnautnina í Norðurálfunni, munu verða til að trúa því, að þetta síðara fyrirkomulag verði bindindismálum mikið til styrktar hér í landi, eða til þess, að útrýma áfengisnautninni með öllu. Þvert á móti hefir það sýnt sig og sannast, að hún fer þá fyrst að aukast að stórum mun. Konur jafnt sem karlar fara þá að drekka. Að setjast niður við borð og fá sér kaffi og konjak verður fínt, og eitt sinni að síður sá verður upptekinn, breiðist hann óran út og leiðir yfir þjóðina almennan drykkjuskap, sem ekki þekkist nú.

Hvað er það þá, sem Liberalar ætla að gjöra fyrir bindindishreyfinguna, ef þeir komast að? Vér skulum játa það, að vér vitum það ekki, og það veit enginn, hvað það getur verið, því stefnuskrá þeirra ber það ekki með sér. Að vísu lofast þeir til, að fækka vínsöluleyfum í fylkinu, en það er loforð, sem lítið er hægt á að byggja, því ekki hafa þeir tiltekið, hvar eða með hverju móti sú fækkun skuli verða gjörð. Þeir vilja ekki afnema stórsölu á víni. Þeir banna ekki vínsölu á hótelum. Þeir banna ekki, að flytja vín inn á heimilin. Þeir leyfa ölgjörðarmönnum að reka iðn sína á sama hátt og verið hefir. Þeir banna ekki, að sett verði á stofn hér í fylkinu vínbrensluhús. Og þeir hafa engri löggjöf heitið um breytingu á vínsölulögunum, — að því undanteknu, að þeir þykjast ætla að banna vínsölu á jóladaginn, föstudaginn langa og öðrum lögboðnum helgidögum. Er það stjórnarbót svo mikil, að við því sé lítandi?

Bindindismálið á stefnuskrá Liberala er notað sem tálbeita, og er ekkert annað en yfirskin, enda sjá flestir bindindisvinir það. Allur sá lopi, sem spunninn er upp um þær breytingar, er verða eiga, þegar komin er á vínbannslöggjöf þeirra, er tröllasaga, sem ímyndunin ein hefir búið til hjá forsvarsmönnum flokksins, — ef til vill örfuð af "spirituósa".

— Bindindis-stefna Liberala er brennivíns-draumur.

Ræða Sir R. P. Roblins í Neepawa 16. April.

BINDINDISLÖGGJÖF FYLKISSTJÓRNARINNAR.

(Niðurlag).

VÍNSALA BÖNNUÐ Í NÝJA HÉRAÐINU

Auk þess, sem nú er talið, vildi eg geta þess, að stjórnin skipaði með þingsályktun, að standa skuli vínsölubann yfir alla hina nýju viðbót fylkisins, er tekur yfir meira en 180,000 ferhyrningsmílur. Gjörði hún þetta af sjálfsdáðum, án þess að vera til þess kvödd af nokkrum. Hver, sem horfa vill yfir uppdrátt þessa fylkis og merkja öll þau héruð, þar sem vínsala er bönnuð, kemst að raun um, að einsog stendur nú, þá nær bannið yfir mestan hluta fylkisins, eða yfir 250,000 ferhyrningsmílur, eða fjóra fimtu hluta fylkisins.

Eg vildi því spyrja kunningja mína, sem eru bindindismenn á undan öllu öðru, því hina er ekki til neins að spyrja, er hafa bindindismálið að yfirskyni, hvort þeir vilji ekki segja mér, bréflega eða munnlega, eftir að þeir eru búnir að bera saman afstöðu bindindismálsins hér í fylkinu og í hinum fylkjum sambandsins, — hvort þeim finnist ekki, að bindindisstefna Conservative flokksins hér sé mesta framfarastefnan í þessu máli innan Canada.

ÓSANNSÖGLINNI HRUNDIÐ

Tekið hefi eg eftir því, að það hefir komist í móð meðal ýmissa ábyrgðarlausra þæðu-gutlara, að stagast á því stöðugt, að samband eigi sér stað milli mín og stjórnarflokks míns og áfengissalanna í fylkinu. Bera þeir fyrir sig óvöndugar staðhæfingar blaða, er sýnt hafa mér fjandskap og ofsóknir.

Herra forseti, sá maður, sem leyfir sér, að segja nokkuð þessu líkt, er ósannindamaður og sannleikurinn býr ekki í honum. — Hvorki eg sjálfur né stjórnin, sem eg veiti forstöðu, hefir nokkru sinni staðið í sambandi við áfengissala þessa fylkis, né mun nokkurntíma í samband við þá ganga. Og sá maður er ekki til í þessu fylki, er leitt geti í ljós púnkt eða prik, er litið yrði við af nokkrum dómendum í landinu, því til sönnunar. Allar sagnir um það, eru gjörðar til þess að afvegaleiða og svíkja almenning og eru staðlaus og ósvífin ósannindi.

Í stað þess, að haga löggjöfinni áfengissölunni í vil, höfum vér ár eftir ár, einsog eg hefi sýnt, samið þau lög, er eingöngu hafa miðað til þess, að efla bindindi og heftа vínnautn meðal almennings. En þar sem eg er nú búinn að skýra frá afstöðu vorri, ætla eg að bæta við nokkrum orðum um stefnuskrá Liberala í þessu máli.

Það er þá fyrst, að benda á þessi formálsorð, eða forspjallsgrein þeirra, svohljóðandi:

"Flokksþing þetta fordæmir alt eftirlit stjórnarinnar með vínveitingalögunum, er fram hefir komið í vanrækslu, viljaleysi og spillingu, o.s.frv."

Með jafn mikilli sanngirni hefði þar mátt segja, að meðlimir stjórnarinnar gjörðu áfengissöluna sér að atvinnugrein. Því ósvífnari yfirlýsingu var ekki auðið að gjöra.

Eg ætla ekki að kalla nema einn mann til vitnis um æruleysi þessa sakaráburðar, og það er maður, sem eg þori að segja, að þeir þora ekki að yfirheyra, eða mótmæla orðum hans. Maðurinn er W. W. Buchanan, hinn viðurkendi foringi allra bindindisflokka þessa fylkis, sannur drengskaparmaður, er metur bindindismálið meira en nokkurt flokksmál, og þiggur liðveizlu fyrir það mál tillitslaust til flokka, hvaðan sem hún kemur.

Sjálfur er eg sannfærður um hreinskilni og einlægni Mr. Buchanans í bindindismálinu. Eg get ekki annað en dáðst að hugrekki hans og stefnufestu, sem verðskuldar virðingu allra sannra bindindisvina í fylkinu. Hér er bréf frá honum. Það er skrifað óumbeðið, — enda hefði beiðni í þá átt lítinn árangur við þann mann. — til Mr. Johnstones, sem er yfirumsjónarmaður fylkisins með öllum veitingaleyfum stjórnarinnar. Er það fullkomið mótmæli á hinni ástæðulausu yfirlýsingu Liberala.

"Skrifstofa Moral and Social Reform Council of Manitoba, 316½ Donald Street.
Winnipeg, Man., 23. ágúst 1913.
Hr. M. J. Johnstone,
eftirlitsmaður vínsöluleyfa
Winnipeg.

"Kæri herra Johnstone! Mig langar til, að votta yður þakklæti mitt og ánægju vora fyrir hinn skjóta og óhlutdræga embættisrekstur deildar yðar, í sambandi við lagabrotin í Glenella. Mér er það mikið ánægjuefni, að geta afdráttarlaust vottað þannig samþykt mína með gjörðum deildarinnar.

Vér erum að reyna að gjöra vort ítrasta til þess, að vera yður til aðstoðar, með því að safna upplýsingum, er leitt geta til að ljósta upp lagabrotum, og hjálpað til þess, að skapa virðingu fyrir lögunum, og þótt umkvartanir vorar séu á stundum orðfáar, er það vegna annríkis, og bið eg yður að skilja það ekki svo, að þær séu gjörðar í útásetningarskyni, heldur af vinsamlegum hvötum.

Yðar einlægast,
W. W. Buchanan.

Ennfremur skal eg geta þess, að hann skrifaði annað bréf um þetta sama efni, til Hon. Mr. Howden, dómsmálaráðgjafa. En eg skal ekki eyða tíma í að lesa það. En eg álít, að þetta sé nóg til þess að sanna bindindismönnum afstöðu stjórnarinnar, svo lengi sem Mr. Buchanan er viðurkendur bindindis leiðtogi, og nægja til þess, að vinir mínir, bindindismennirnir, leggi lítinn trúnað á jafn hóflausa og ástæðulausa árás og felst í nefndri flokksyfirlýsingu.

En hvað felst svo meira í þessari yfirlýsingu, og hvað lofast þeir til að gjöra? Hvað segja þeir? Sem flokkur lofa þeir engri nýrri löggjöf í bindindisáttina. Í einu orði sagt, alt sem þeir lofa, samkvæmt þeirra eigin orðum, er: "ótakmörkuð samúð með bindindismálinu". Og hvað skuldbinda þeir sig til að gjöra? Verði þeim komið til valda, þykjast þeir ætla, að leyfa bindindismönnum að semja frumvarp um algjört vínsölubann, og bera það undir atkvæði kjósenda í fylkinu. Verði það samþykt af kjósendunum, á það að ná lagalegri staðfestingu.

Hr. forseti, í allri minni tíð hefi eg ekki heyrt getið um neitt þvílíkt tildursverk, þar sem jafn margir hafa átt hlut að máli og þetta. Sé Liberal flokkurinn einlægur í þessu efni, þá ætla þeir sér nú með þingsályktun, að taka bindindismálið og öll samskonar mál úr höndum þingsins. Með því eyðileggja þeir löggjafarvald þingsins, — þeir gjöra það að samkundu til þess að staðfesta og lögleiða mál, er myndast hafa og upptök eiga utan þings. Er því þetta loforð þeirra, um að láta semja frumvarp og leggja það fyrir kjósendur, hið aumasta hrófatildur, sem hver heilvita maður getur séð, og lagaleysa. Enda verður þessi gangurinn, því í fimta atriði í stefnuskrá sinni lofast þeir til að lögleiða "beina löggjöf", er ber það með sér, að upptök og aflúkning mála verður algjörlega utan þings.

Af þessu flýtur þá það, að, ef þeir komast til valda, og eru einlægir þessum skuldbindingum sínum, sem vér skulum ætla, — þá eyðileggja þeir þingræðið. — Þeir semja lög og samþykkja